

Press och information

Europeiska unionens domstol
PRESSMEDDELANDE nr 68/20
Luxemburg den 11 juni 2020

Dom i mål C-74/19
Transportes Aéreos Portugueses

En flygpassagerares störande beteende kan utgöra en sådan "extraordinär omständighet" som kan befria lufttrafikföretaget från skyldigheten att betala kompensation till följd av att den berörda flygningen, eller en påföljande flygning som utförs av samma lufttrafikföretag med samma luftfartyg, har ställts in eller blivit kraftigt försenad

För att lufttrafikföretaget ska anses ha vidtagit de rimliga åtgärder som krävs för att det ska kunna undgå skyldigheten att betala kompensation måste företaget emellertid se till att passagerarna snarast möjligt bokas om till andra direkta eller icke direkta flygningar, eventuellt sådana som utförs av andra lufttrafikföretag

I domen **Transportes Aéreos Portugueses (C-74/19)**, meddelad den 11 juni 2020, **förtydligade domstolen begreppen "extraordinära omständigheter" och "rimliga åtgärder" i den mening som avses i förordning nr 261/2004¹ (nedan kallad förordningen om flygpassagerares rättigheter)**. Domstolen fann att en **passagerares störande beteende som medfört en omdirigering av luftfartyget, vilken var orsaken till förseningen, under vissa villkor, utgör en "extraordinär omständighet" och att det lufttrafikföretag som utför flygningen kan åberopa denna "extraordinära omständighet" som inte berört den inställda eller försenade flygningen utan en tidigare flygning som utfördes av samma lufttrafikföretag med samma luftfartyg**. Domstolen fann även att **det endast under vissa villkor ska anses att lufttrafikföretaget har vidtagit sådana "rimliga åtgärder" som befriar detta från skyldigheten att betala kompensation när lufttrafikföretaget bokar om en passagerare på den påföljande flygning som utförs av lufttrafikföretaget självt varvid passageraren kommer fram till den slutliga bestämmelseorten dagen efter det ursprungligen planerade ankomstdatumet**.

Det nationella målet rör en tvist mellan en flygpassagerare och lufttrafikföretaget Transportes Aéreos Portugueses (TAP) angående TAP:s vägran att betala kompensation till denna passagerare vars flygning med anslutande flygförbindelse varit kraftigt försenad vid ankomsten till den slutliga bestämmelseorten. TAP hade vägrat att betala kompensation med motiveringen att förseningen berodde på att en passagerare hade uppträtt på ett så störande sätt på en tidigare flygning med samma luftfartyg att det hade blivit nödvändigt att omdirigera den flygningen. Enligt TAP skulle denna omständighet anses vara "extraordinär" i den mening som avses i förordningen om flygpassagerares rättigheter,² och således befria lufttrafikföretaget från skyldigheten att betala kompensation enligt denna förordning.³

Tribunal Judicial da Comarca de Lisboa (Distriktsdomstolen i Lissabon, Portugal) hyste tvivel om den rättsliga kvalificeringen av den omständighet som låg till grund för förseningen med avseende på frågan huruvida ett lufttrafikföretag kan åberopa en sådan omständighet som förvisso har berört det luftfartyg som utfört den aktuella flygningen, men endast i samband med en föregående flygning. Den hänskjutande domstolen var även osäker på om lufttrafikföretag kunde ha anses ha vidtagit "rimliga åtgärder".

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 261/2004 av den 11 februari 2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar och om upphävande av förordning (EEG) nr 295/91 (EUT L 46, 2004, s.1).

² Artikel 5.3 i förordning nr 261/2004.

³ Artikel 5.1 c och artikel 7.1 i förordning (EG) nr 261/2004.

I det avseendet erinrade domstolen om att ett lufttrafikföretag inte är skyldigt att betala kompensation till passagerarna om det kan visa att en inställd flygning eller en försening på tre timmar eller mer vid ankomsten beror på "extraordinära omständigheter" som inte skulle ha kunnat undvikas även om alla rimliga åtgärder hade vidtagits och att företaget, för det fall en sådan omständighet har inträffat, har vidtagit åtgärder som är anpassade efter situationen och har använt alla tillgängliga resurser i form av personal och utrustning samt alla tillgängliga ekonomiska resurser för att undvika att den berörda flygningen ställs in eller blir kraftigt försenad, varvid det likväl inte kan krävas att företaget gör orimliga uppoffringar med hänsyn till företagets kapacitet.

För det första erinrade domstolen om att händelser som till sin art eller sitt ursprung faller utanför det berörda lufttrafikföretagets normala verksamhet och som ligger utanför dess faktiska kontroll kan anses utgöra "**extraordinära omständigheter**" i den mening som avses i förordningen om flygpassagerares rättigheter. Dessa två villkor är kumulativa. Sådana omständigheter **kan särskilt förekomma i händelse av säkerhetsrisker**.

Domstolen angav att **en passagerares störande beteende som har gjort en omdirigering av luftfartyget nödvändig faktiskt äventyrar säkerheten på den berörda flygningen** och konstaterade därefter att ett sådant **beteende inte är en naturlig del av lufttrafikföretagets normala verksamhet**. Dessutom är det **i princip inte möjligt för lufttrafikföretaget att ha kontroll över ett sådant beteende**, för det första, eftersom en passagerares beteende och reaktioner på besättningens direktiv i princip inte kan förutses, och, för det andra, eftersom det endast finns begränsade möjligheter för befälhavaren och besättningen ombord på ett luftfartyg att skaffa sig kontroll över ett sådant beteende.

Domstolen preciserade **emellertid att det aktuella beteendet** inte kan anses ha legat utanför lufttrafikföretagets faktiska kontroll, och sålunda **inte kan kvalificeras som en "extraordinär omständighet"**, om det visar sig att lufttrafikföretaget har bidragit till beteendet eller om det hade kunnat förutse detta och vidta lämpliga åtgärder vid en tidpunkt då det kunde göra det utan någon väsentlig inverkan på den berörda flygningens genomförande, genom att grunda sig på varningstecken på ett sådant beteende. Så kan bland annat vara fallet om lufttrafikföretaget har låtit en passagerare som redan före eller till och med under ombordstigningen uppvisade ett stort beteende stiga ombord.

För det andra klargjorde domstolen att **ett lufttrafikföretag, måste ha rätt att**, i syfte att undgå skyldigheten att betala kompensation till passagerarna vid kraftig försening eller inställd flygning, **åberopa en "extraordinär omständighet" som berört en tidigare flygning som genomförts av samma lufttrafikföretag med samma luftfartyg, under förutsättning att det finns ett direkt orsakssamband mellan uppkomsten av den omständighet som har berört en tidigare flygning och det förhållandet att en senare flygning har försenats eller ställts in**. Det ankommer på den nationella domstolen att mot bakgrund av de uppgifter som den förfogar över och med beaktande av bland annat det sätt på vilket det berörda luftfartyget används avgöra huruvida det finns ett sådant orsakssamband.

För det tredje fann domstolen att **ett lufttrafikföretag som, i händelse av en "extraordinär omständighet"**, önskar undgå sin skyldighet att betala kompensation **måste utnyttja alla tillgängliga resurser för att säkerställa en rimlig och tillfredsställande ombokning snarast möjligt, bland annat genom att söka finna andra direkta eller icke direkta flygningar, eventuellt sådana som utförs av andra lufttrafikföretag, antingen inom samma flygbolagsallians eller utanför den, och som anländer med mindre försening än det berörda lufttrafikföretagets följande flygning**.

Det kan följaktligen inte anses att ett lufttrafikföretag har utnyttjat alla tillgängliga resurser om det begränsat sig till att erbjuda den berörda passageraren ombokning till dennes slutliga bestämmelseort på den påföljande flygning som utförs av lufttrafikföretaget självt och som ankommer till bestämmelseorten dagen efter det ursprungligen planerade ankomstdatumet, förutom om det inte finns någon ledig plats på en annan direkt eller icke direkt flygning vilken skulle möjliggöra för passageraren att nå sin slutliga bestämmelseort

med mindre försening än det berörda lufttrafikföretagets följande flygning, eller om genomförandet av en sådan ombokning skulle innebära orimliga uppoffringar för lufttrafikföretaget med hänsyn till dess kapacitet vid den relevanta tidpunkten.

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127